ఏటి ఒడ్డున నీటిపూలు

- కోలిపాక రమామణి

రమామణిగారు 29 యేళ్ళ వయసులో వ్రాసిన మొదటి నవల ఈ 'ఏటి ఒడ్డున నీటిపూలు'. పోటీల్లో బహుమతి గెలుచుకుంది. తర్వాత కన్నడపత్రికలో అనువాదమై సీరియల్ గా వచ్చింది. అప్పుడు పుస్తకరూపంలో వెలువడింది. ఆ తర్వాత నాలుగైదు సంవత్సరాల వ్యవధిలోనే 'వెన్నెల్లో పిల్లనగ్రోవి', 'గడ్డిపోచలు','హాలాహలంలో అమృతం' లాంటి పాఠకాదరణ పొందిన నవలలు వ్రాశారు. అప్పటి అన్ని ప్రముఖపత్రికలలోను, ఆకాశవాణికి కథలు కూడా వ్రాశారు.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఆంధ్రప్రభ వారపత్రిక ఉగాది నవలల పోటీలో ద్వితీయ బహుమతి పొందిన నవల (1968)

8

అంతా అయిపోయింది. ఎర్రటి కుంకుమ బొట్టు లేని వెలవెలబోతున్న తల్లి ముఖం చూసినప్పుడల్లా చారుమతి కళ్ళనీళ్ళు ఆపుకోలేక పోయేది. తండ్రి మరణం గుర్తుకు వచ్చేది. కాని అన్ని ఆలోచనల మధ్య చారుమతికి ఎన్నో ప్రశ్నలు ఉదయించేవి. తండ్రికి తెలుసు తను చచ్చి పోతానని. అందుకే పేరుపేరు వరసనా అందరినీ పిలిచి, "వెళుతున్నాను" అని చెప్పారు. "నా పని అయిపోయింది" అన్నారు. కాని చనిపోయే ముందర, "ఇంతమంది పిల్లలు ఉన్నారు. ఎలా నడుపుకు వస్తావు సంసారం?" అని ఒక్కసారి కూడా తల్లితో అనలేదు. ఎదిగిన ఆడపిల్లలికి పెళ్ళిళ్ళు కావాలి. శంకరం చదువు పూర్తి కావాలి. ఇలాంటి వ్యధలేమీ తండ్రికి ఉండేవి కావా? ఒక్క మాటకూడా అనలేదేం? తండ్రి తత్వం అర్థం కాలేదు చారుమతికి. ఉన్నన్ని రోజులూ రాత్రీ పగలూ శ్రమించి డబ్బు సంపాదించే వారు సంసారం కోసం. పిల్లలిని ఎంతో ప్రేమగా, ఆదరంగా దగ్గరికి తీసేవారు. ఇబ్బంది పడి వాళ్ళని చదివించే వారు. చనిపోయే ముందు ఏ దిగులూ లేకుండా నిశ్చింతగా ఎలా పోయారు? ముప్పై ఏళ్ళు కాపరం చేసిన భార్యకాని, చిన్నతనం నించి పెంచిన తల్లి కాని, ముద్దుల చిన్న కూతురు భగవతి కాని జ్ఞాపకం రాలేదు. వాళ్ళని తలుచుకోను కూడా లేదు! 'ఏమిటో విచిత్రం!' అనుకుంది చారుమతి.

చారుమతికి ఇంట్లో ఏమీ తోచటం లేదు. ఏ పని చేస్తున్నా, ఎక్కడ కూచున్నా తండ్రి మరణం, తండ్రిని గురించిన ఆలోచనలే తలపుకి వస్తున్నాయి. 'అనవసరంగా సెలవు పొడిగించాను' అని విసుక్కుంది. తండ్రి చనిపోయి పదిహేను రోజులైంది. దిన వారాలు అయిపోయాయి. దినవారాలకి వచ్చిన బంధువులు వెళ్ళిపోయారు. ఇంట్లోనే అన్నాళ్ళూ ఉండిపోయిన శంకరం ఆరోజు తిరిగి కాలేజీకి వెళ్ళాడు. మాలతిని, భగవతిని కూడా స్కూలుకి పంపింది భానుమతి. చారుమతి మాత్రం, "నేనిప్పుడు స్కూలుకి వెళ్ళి పాఠాలు చెప్పలేను" అంటూ ఇంకో వారం సెలవు పొడిగించింది.

ఇంట్లో కూర్చుంటే వెయ్యి సమస్యలు తల ఎత్తుతున్నాయి. ముఖ్యంగా ఆర్థికమైన ఇబ్బందులు తలచుకుంటే భయం వేస్తూంది. ఇప్పుడే కొంచెం ఆర్థికంగా ఒక గాడిన పడ్డ తమ సంసార పరిస్థితి మళ్ళీ తలకిందులయింది. తన జీతం తప్ప వేరు ఆధారం లేదు. నూరు రూపాయలేనా లేని ఆ జీతంతో ఏడుగురు బ్రతకాలి. ఎలా గడుస్తాయి రోజులు? నాలుగు నెలలలో శంకరం పరీక్షలు అయిపోతాయి. శంకరానికి ఉద్యోగం దొరికే దాకా తనే సంసారాన్ని నడపాలి. తండ్రి దినవారాలకి, బంధు సత్కారాలకి బోలెడు ఖర్చు అయింది. రేవతి పెళ్లి

అప్పు అయిదు వందల బాకీ ఇంకా అలాగే ఉంది పోయింది. చారుమతికి తల బద్దలవుతూంది. ఊరికే నులక మంచం మీద అటూ ఇటూ పొర్లుతూ, నిద్ర కోసం ప్రయత్నించింది. మధ్యాహ్నం మూడుగంటలవుతూంటే మగతగా నిద్ర పడుతున్న చారుమతికి బయటి నించి ఎవరో, "అమ్మా!" అని పిలుస్తున్నట్లు వినిపించింది. లేచి, "ఎవరూ?" అంటూ బయటికి వచ్చింది. ప్లీడరు గారి నౌకరు నూకరాజు నిలబడి ఉన్నాడు. తండ్రి కోసం అప్పుడప్పుడు వచ్చేవాడు నూకరాజు.

"ఏం నూకరాజూ?"

"అయ్యగారు శంకరం బాబుగార్ని కాని, మిమ్మల్ని కాని ఎంట బెట్టుకు రమ్మన్నారండీ."

"ఎందుకూ?" ఆశ్చర్యపోతూ అడిగింది చారుమతి,

"నాకు తెల్దండీ."

"ఇప్పుడే రావాలా? శంకరం ఇంట్లో లేడు."

"మీరు రండి అమ్మాయిగారూ" అన్నాడు నూకరాజు అక్కడే నిలబడి.

బయట మాటలు వినబడి, "ఎవరు వచ్చారూ?" అంటూ భానుమతి బయటికి వచ్చింది.

చారుమతి సంగతి వివరించి, "శంకరం వచ్చాక పంపిద్దాం" అంది లోపలి వస్తూ.

"పోనీ, నూకరాజుతో వెళ్ళ కూడదా? ఆయన ఎందుకు రమ్మనారో ఏమో?" అంది బానుమతి.

చారుమతి విసుక్కుంటూ, చీర మార్చుకుని బయలు దేరింది.

"నూకరాజూ! ప్లీడరు గారివ్వాళ కోర్టుకు వెళ్ళ లేదా?" దారిలో అడిగింది చారుమతి.

"లేదమ్మా. ఆరి కియ్యాల ఒంట్లో నలతగా ఉంది, ఇంట్లోనే ఉండి పోనారు."

దారిలో అంతా ప్లీడరుగారి సుపుత్రుడు రాధాకృష్ణతో బాటు అతనితో తన విశాఖ ప్రయాణం జ్ఞాపకం వచ్చింది చారుమతికి. భయం వేసింది. కాని ప్లీడరుగారి మంచితనం గుర్తుకు వచ్చి, తిరిగి ధైర్యం తెచ్చుకుంది. తండ్రి పోయిన రోజు ప్లీడరుగారు కొద్ది సేపు ఇంట్లో కూచుని, నాలుగు ముక్కలు పిల్లలతో మాట్లాడి వెళ్ళారు. ఆయన పరోక్షంగా ఆ రోజెంతో సహాయం చేసారు తమకు,

చారుమతి ప్లీడరు గారింట్లో మొదటి సారిగా అడుగు పెట్టింది. ఇల్లు చాలా పెద్దది. ఇంటి చుట్టూ మొక్కలు, ప్రహరీ గోడ. ఇంట్లోకి అడుగు పెట్టగానే వరండాని ఆనుకుని ప్లీడరు లక్ష్మీపతిగారి కచేరీ గది ఉంది. నూకరాజు కూడా తిన్నగా కచేరీ గదిలోకి తీసుకువెళ్ళాడు. ప్లీడరుగారు చారుమతిని చూడగానే, "రామ్మా! కూర్చో" అంటూ ఆదరంగా పిలిచి కుర్చీ చూపించారు. చారుమతి నమస్కారం చేసి కూర్చుంది.

"ఎలా ఉన్నారమ్మా అంతా? అమ్మ ఎలా ఉన్నారు?" కుశల ప్రశ్నలు వేశారు ప్లీడరుగారు.

"అమ్మ ఇంకా కోలుకోలేదండీ. మామ్మ మరీ డీలా అయిపోయింది. మంచంలోనించి లేవటం లేదు" అంటూ పరిస్థితులు చెప్పింది చారుమతి.

"అమ్మకీ, మామ్మకీ మీరే ధైర్యం చెప్పాలి. చదువుకున్నదానివీ, ఉద్యోగం చేస్తున్న దానివీ ముఖ్యంగా నువ్వు ధైర్యంగా ఉండి ఇల్లు చూసుకోవాలి."

చారుమతి తలవంచుకుని వింటూ కూర్చుంది.

"మీ నాన్నంత నిజాయితీ పరుడిని, నెమ్మదస్తుడిని ఇంకొకరిని చూడలేదు నేను. ఆయన ఇలా అకస్మాత్తుగా పోవడం చాలా విచారకరం. ముఖ్యంగా ఆయన లేకపోవడం నాకెంతో కొరత."

తండ్రిని గురించిన ప్రశంసా వాక్యాలు వింటూ కంట నీరు నింపు కుంది చారుమతి.

ప్లీడరుగారు డ్రాయరు తెరిచి, ఒక కవరు తీసి చారుమతి ముందు పెడుతూ అన్నార్. "ఇది తీసుకో అమ్మా. ఇందులో వెయ్యి రూపాయలు ఉన్నాయి. ఇది ఇచ్చి మీ నాన్న ఋణం తీర్చుకుంటున్నానని అనుకోకు. ఏదో నా చేతనైన కొద్ది సాయం మీ కుటుంబానికి చెయ్యాలని ఇస్తున్నాను."

చారుమతి డబ్బు చూసి తడబడింది. ఆశించని డబ్బు. అనుకోకుండా లభ్యమైన ఆ సొమ్మును తీసుకోవాలంటే సంకోచం కలిగింది. చలనం లేకుండా కూర్చున్న చారుమతిని ప్లీడరుగారు హెచ్చరించారు. "తీసుకో అమ్మా. గవర్నమెంటు ఉద్యోగమైతే ఏదో పింఛను ఉంటుంది. మా ప్లీడరూ, గుమాస్తా ఉద్యోగాలకి ఆ పింఛను ఆశ లేదు. ఇంతకంటె ఎక్కువ ఇవ్వలేకపోతున్నందుకు, వేరే ఏమీ సహాయం చెయ్యలేక పోతున్నందుకు విచారంగా ఉంది నాకు" అన్నారు.

ఆయనే తిరిగి, "నూకరాజూ! అమ్మాయి గారికి రిక్షా తీసుకురా" అంటూ బయటికి కేక వేశారు.

రిక్షా వచ్చిందని చెప్పాక, చారుమతి ప్లీడరుగారి దగ్గర సెలవు తీసుకొని, సిగ్గుపడుతూ సొమ్ము ఉన్న కవరు చేతిలో పట్టుకు బయటికి వచ్చింది.

గేటు బయటికి వస్తూంటే, ఇంకో రిక్షా వచ్చి ఆగింది. అందులో నించి తెల్లకోటు వేసుకున్న డాక్టరు ఒకరు దిగారు. చారుమతి ఒక్కసారి అదిరిపడింది. తండ్రి పోయినప్పుడు తన పక్కనే నుంచున్న డాక్టరు! తనకి తోడునీడగా ఉన్న వ్యక్తి!

"నమస్కారమండీ" అన్నాడు డాక్టర్.

ప్రతినమస్కారం చేసింది చారుమతి.

"ఎలా ఉన్నారు? బాగున్నారా? అమ్మ బాగున్నారా? శంకరం కాలేజీకి వెడుతున్నాడా?" ప్రశ్నలు గుప్పించాడతను.

"ఏదో, అదే బాగండీ. శంకరం ఇవాళే కాలేజీకి వెళ్ళాడు."

డాక్టరు ఒక్క క్షణం నిశ్శబ్దంగా నుంచున్నాడు.

"ప్లీడరుగారికి ఒంట్లో బాగులేదట కదా? చూడడానికి వెళుతున్నారా?" చారుమతి అడిగింది.

"ప్లీడరు గారిని చూడడమేమిటి? ఇది మా ఇల్లు. ప్లీడరుగారు మా నాన్నగారు."

చారుమతి ఆశ్చర్యపోయింది. ఏదో అనాలనుకుంది. కాని పెదవి కదిలి ఒక్కమాట రాలేదు.

"సరే, వస్తానండీ" అంటూ లోపలి దారి తీశాడతను.

చారుమతి ఒక్క క్షణం అతన్నే చూస్తూ నిలబడి రిక్షా ఎక్కి కూర్చుంది. ఎంత ఆశ్చర్యం! ఇతను ప్లీడరుగారి రెండో అబ్బాయా? రాధాకృష్ణకీ, ఇతనికీ ఎంత వ్యత్యాసం? ఒక కొమ్మకి రెండు రకాల పువ్వులు ఉంటాయా? అన్నదమ్ముల స్వభావంలో ఇంత తేడా ఉంటుందా? ఈయనకి ప్లీడరుగారి పోలిక వచ్చిందేమో! తండ్రి మంచితనమే కొడుకులోనూ కనిపిస్తూంది.

చారుమతి మనసులో డాక్టరు స్థిరంగా నిలిచి పోయాడు. దయ ఉట్టిపడుతున్న కళ్ళు, ఎంతో ఆప్యాయమైన మాటతీరు, మాట్లాడటంలో ఆత్మీయత. డాక్టరు రూపురేఖలలో అందం లేకపోయినా, అతని కళ్ళలో, మాటల్లో, మంచితనంలో, ఆప్యాయతలో ఎంతో అందం ఉంది.

రాధాకృష్ణతో డాక్టరుని పోల్చిన కొద్దీ డాక్టరు మీది గౌరవం పెరిగింది. అతని స్వభావాన్ని నిర్ణయించడానికి అతనితో తనకు గల పరిచయం కొద్దిపాటిదేనని చారుమతి మరిచిపోయింది.

'ఈయన పేరు ఏమిటి? శంకరానికి తెలిసే ఉండాలి. నాన్న చనిపోయినప్పుడు,"శంకరం" అని పేరుపెట్టి పిలిచినట్టు గుర్తు' అనుకుంది చారుమతి.

ఉదారుడైన ప్లీడరునీ, మంచితనం ఉట్టిపడే డాక్టరునీ తలచుకొని 'లోకంలో మంచివాళ్ళు లేక పోలేదు' అనుకుంది. వాళ్ళిద్దరి ఎడల కృతజ్ఞతతో హృదయం నిండింది.

ఇంటి తలుపు చేరవేసి ఉంది. ఇంట్లో ఎక్కడా మనుష్యులు ఉన్న జాడ లేదు. నిశ్శబ్దంగా ఉంది. చారుమతి తలుపు తోసుకుని లోపలికి ప్రవేశించగానే కింద ఒక కార్డు పడి ఉంది కనిపించింది. 'పోస్ట్ మేన్ పడవేసి ఉంటాడు. ఇంట్లో ఎవరూ గమనించినట్టు లేదు' అనుకుంటూ కార్డు చేతిలోకి తీసుకుని చూసింది. అది తండ్రి పేర విజయనగరం నించి ఎవరో రాసిన ఉత్తరం.

"మ.రా.శ్రీ. మామయ్యకు,

నమస్కారములు. అక్కడ మేరు క్షేమంగా ఉన్నారని తలుస్తాను. ఈ నెల మీ దగ్గిరినించి సొమ్ము రాలేదు. అమ్మా, నేనూ డబ్బుకి చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నాము. ఈ ఏడాది ఎస్.ఎస్.ఎల్. సి. పరీక్ష పాసైతే నాకు ఏదైనా ఉద్యోగం దొరుకుతుంది. పై ఏడాది నించి మీకు కష్టం కలిగించము. ఇన్నాళ్ళూ మీరు సొమ్ము పంపించి నాకు, అమ్మకు సహాయం చేసినందుకు ఎంతో కృతజ్ఞతలు. వీలు చూసుకు డబ్బు పంప ప్రార్థన. కష్టం కలిగిస్తున్నందుకు క్షమించండి. అమ్మ మీకు, అత్తకు, అమ్మమ్మకు నమస్కారాలు రాయమన్నది.

ఇట్లు,

గోపాల్ (బాబు)

చారుమతి 'ఎవరీ గోపాల్" అని ఆలోచించింది. కాసేపటికి గుర్తు వచ్చింది. నాలుగైదు నెలల కిందట తండ్రి, "బి.శారదమ్మ, విజయనగరం" పేర డబ్బు పంపడం. తనే మనియార్డరు కట్టింది. తరువాత ఆ సంగతే మరిచిపోయింది. వీళ్ళకి ఇంకా తండ్రి పోయిన వార్త తెలియదు.

సొమ్ముకి ఇబ్బంది పడుతున్నామని రాశాడు. అయితే మాత్రం తను ఈపరిస్థితులలో డబ్బు పంప గలదా?

"ప్లీడరుగారు ఎందుకు పిలిచారు? ఏమన్నారు?" అప్పుడే అటువైపు వచ్చిన భానుమతి చారుమతిని చూసి అడిగింది.

చారుమతి ప్లీడరు గారింట్లో జరిగిన సంభాషణా, డబ్బు ఇవ్వడం చెప్పి, భానుమతి చేతిలో డబ్బు ఉన్న కవరు ఉంచింది.

డబ్బు చూడగానే భానుమతి కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి.

"మన చుట్టాల్లో శారదమ్మ అనే ఆవిణ్ణి నీకు తెలుసా?' చారుమతి అక్కని అడిగింది.

"నాకు తెలియదు. ఎవరావిడ?"

"మనకి అత్త వరస అవుతారు. విజయనగరంలో ఉన్నారు. ఆవిడికి ఒక కొడుకు ఉన్నాడు. ప్రతి నెల నాన్న ఆవిడికి కొంత డబ్బు పంపేవారు. నాన్న చనిపోయారని తెలియక ఆ అబ్బాయి డబ్బుకోసం ఉత్తరం రాశాడు" అంటూ కార్డు భానుమతి చేతికి ఇచ్చింది.

భాను కార్డు చదివి, "ఇప్పుడేం చేస్తావు?" అంది.

"ఏం చేస్తాం? మనం డబ్బు ఎలా పంపగలం? ప్లీడరు గారిచ్చిన వెయ్యి రూపాయలూ అప్పు తీర్చడానికి సరిపోతాయి. ఇంకా మిగిలినది నా జీతమే కదా. ఆ డబ్బుతో మన తిండి ఖర్చు కూడా ఎలా వెళుతుందా? అని భయపడుతున్నాను నేను. వీళ్ళకి ఉత్తరం రాసేస్తాను, నాన్న పోయారనీ, డబ్బు పంపలేమని."

భానుమతికి చెల్లెలు ఆలోచన నచ్చలేదు.

"చూడు చారూ! మనం డబ్బుకి ఇబ్బంది పడుతున్నా నాన్న వాళ్లకి డబ్బు పంపేరంటే, వాళ్ళు మనకంటె ఎన్నో కష్టాలలో, దరిద్రంలో ఉండి ఉంటారు. మనం ఏదో మనకి చేతనైన సహాయం చేద్దాం. ఇంకా ఆరునెలలు ఓపిక పడితే, గోపాల్ ఉద్యోగం సంపాదించు కుంటాడు. అతనే తల్లిని పోషించుకుంటాడు."

చారుమతి మాట్లాడక ఊరుకుంది. తరువాత మెల్లిగా," ఎలా పంపుతాం భానక్కా? మనకే లేకపోతే!" అంది.

"ఉన్నదానిలోనే పంపుదాం. ప్లీడరుగారు ఎంతో సహాయం చేశారని మన హృదయాలు కృతజ్ఞతతో నిండిపోలేదూ. కష్టాలలో సహాయం చెయ్యడమే గొప్ప సాయం! నెలకి ఒక్క పది రూపాయలు పంపు! దానితో బియ్యమైనా కొనుక్కుంటారు."

ప్లీడరు గారి మాట ఎత్తగానే డాక్టరు మంచితనం కూడా గుర్తుకి వచ్చింది. చారుమతి ఇంకా మాట్లాడలేదు. మౌనంగా భానుమతికి అంగీకారం సూచించింది.

రాత్రి శంకరం చదువు కుంటూంటే చారుమతి దగ్గిరికి వెళ్లి అడిగింది.

"ఆ డాక్టర్ నీకు తెలుసా?"

"ఏ డాక్టరు?"

"ప్లీడరుగారి అబ్బాయి."

"ఓ ఆయనా! డాక్టరు గిరిధారి. నాకు అంత బాగా తెలియక పోయినా, కొద్ది పరిచయం ఉంది" అన్నాడు శంకరం.

చారుమతి మనస్సులోనే అనుకుంది. 'గిరిధారి"

"ఎందుకు అడుగుతున్నావ్?" శంకరం అడిగాడు.

"ఏం లేదు?" అంటూ చారుమతి వెళ్లి పడుకుంది.

9

కొత్త పంటలతో, గంగిరెద్దులతో, రంగు రంగు బట్టలతో, పిండి వంటలతో, పచ్చని చేమంతులతో సందడిగా సంక్రాంతి వచ్చి వెళ్ళింది. ఇంటి పెద్ద పోయిన దుఃఖంలో మునిగిన చారుమతి ఇంటివారికి ఆ ఏడు క్రాంతి కనిపించ లేదు. లోకమంతా చీకటైనట్టు అనిపించింది.

కొత్త పెళ్లి కూతురైన పద్మకీ చీకటిగానే కనిపించింది పండుగ. అల్లుడు పండగకి తమ ఇంటికి వస్తాడనీ, ఇంట్లో సందడిగా అల్లుడూ, కూతురూ తిరుగుతూ ఉంటే కన్నుల పండుగగా చూసుకుని ఆనందించ వచ్చునని ఎన్నో కలలు కంది వరలక్ష్మి. వియ్యపురాలు రాసిన చిన్న కార్డు ఆవిడ కలలన్నిటినీ కల్లలు చేసింది. ఆవిడలో ఏదో దిగులు ఆవరించింది.

శ్రావణ మాసంలో పద్మని మద్రాసు తీసుకెళ్ళి లక్ష్మీ పూజ చేయించ లేదు. వారింట లక్ష్మీ పూజ అచ్చి రాదన్నారు. పోనీ దీపావళికి అల్లుణ్ణి పంపమంటే ఆఫీసులో పని, సెలవు దొరకదని జవాబు. సంక్రాంతికి మాధవరావుని తప్పక రమ్మని పద్మ తండ్రి నారాయణ రావుగారు రాశారు. దానికి వియ్యపురాలు కాంతమ్మే జవాబు రాసింది. పండగకి మూడు రోజుల ముందర వచ్చింది, అబ్బాయి ఆఫీసు పనిమీద ఢిల్లీ వెళుతున్నాడు, కాకినాడకి రావడానికి వీలు పడదు అని.

కూతురు లేకుండా చూసి వరలక్ష్మి భర్త దగ్గిర కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకునేది. అమ్మాయి కాపరం ఎలా ఉంటుందో? ఒక్కగానొక్క కూతురికి మంచి సంబంధం చూసి పెళ్లి చేశాం అనుకుంటే, ఈ విపరీతమేమిటి? అబ్బాయి ఒక ఉత్తరం రాయడేం? అమ్మాయి అంటే ఇష్టం లేదా? ఎన్నో భయాలు ఆవిడకి. పద్మ తండ్రి నారాయణరావు లోపల భయపడ్డా, పైకి గంభీరంగా ఉండే వారు. భార్య కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకుంటే కసురుకునే వారు. "ఇప్పుడేం కొంప మునిగిందని ఏడుస్తావు? అది చదువుకుంటూంది కదా! చదువు అవగానే కాపరానికి తీసుకు వెళతారు. అన్నీ చక్క బడతాయి. పద్మ దగ్గిర మాత్రం పిచ్చి పిచ్చిగా మాట్లాడకు. లేనిపోని భయాలు పెట్టుకుని మనసు పాడుచేసుకుంటుంది."

తల్లీ తండ్రీ తన ఎదురుగా ఏమీ మాట్లాడక పోయినా, పద్మ అన్నీ ఊహించుకోగలదు. మాధవరావు మౌనానికి మనస్సు చివుక్కు మనేది. పైగా, చుట్టూ పక్కల అమ్మాయిలు, స్నేహితులు భర్త పేరుతో అల్లరి పెడుతూ ఉంటే బాధ పడేది పద్మ. ఏ ప్రేమ కథ చదివినా, సినిమాలో ఏ ప్రణయ ఘట్టం చూసినా మాధవరావు జ్ఞాపకం వచ్చే వాడు. అతని ఉనికి మరిచి పోయి చదువులో పడదామని ప్రయత్నించేది. కాని మెళ్ళో కొత్త తళుకు మాయని మంగళ సూత్రాలు, నల్లపూసలు, కాళ్ళ మట్టెలు ప్రతి క్షణం, "నీకో భర్త ఉన్నాడు" అని ఎత్తి చెప్పేవి. అతని కోసం ఆత్రత తనకేనా? అతనికేం బాధ లేదా? ఒక్క ఉత్తరం కూడా రాయని అతన్ని తలచుకుంటే ఎంతో కోపం వచ్చేది. తనే ఉత్తరం రాస్తే? అనిపించేది ఒకసారి. భర్తకి భార్య రాయడంలో తప్పేముంది? కాని మళ్ళీ ఏదో పంతం వచ్చేది. అతనికి తను అక్కర లేకపోతే, తను ఉండగలదు అతని దూరంగా!

10

శంకరం పరీక్షలు అయిపోయాయి. మే నెల వచ్చేసింది. ఎండలు మండి పోతున్నాయి. 'ఊరినిండా రకరకాల మామిడిపళ్ళు ఉన్నా, ఒక్క పండు తినే అదృష్టం లేదు' అనుకుంది చారుమతి. సూర్యారావు చనిపోయాక ఈ ఆరు నెలలలో ఎన్నో మార్పులు వచ్చాయి ఇంట్లో.

ప్లీడరు గారిచ్చిన డబ్బుతో అప్పులు తీర్చేసారు. దానితో అప్పూ లేదు, ఆస్తీ లేదు అన్నట్టు అయింది. మిగిలింది ప్రతి నెలా వచ్చే చారుమతి జీతం. రాబడి తగ్గడంతో ఇంట్లో వాళ్ళ సుఖాలూ తగ్గాయి. ఒక్క సారే కాఫీ తాగుతున్నారు. నీళ్ళ మజ్జిగతో తృప్తి పడుతున్నారు. పొద్దుటి పూటే కూర చేస్తుంది భానుమతి. రాత్రి పచ్చడితో సరిపెడుతుంది.

'శంకరం పరీక్ష పాసై ఏదైనా ఉద్యోగం దొరికితే, కష్టాలు గట్టెక్కుతాయి. చెయ్యి ఆసరాగా ఉంటాడు. వచ్చే ఏడు మాలతి స్కూలు ఫైనల్ క్లాసులోకి వస్తుంది. అది ఆ పరీక్ష గట్టెక్కితే సగం కష్టాలు తీరినట్టే." చారుమతి రోజూ రాత్రి నెమరు వేసుకునేది ఈ సంగతులే.

శాంతమ్మ భర్త వియోగం నించి ఇంకా కోలుకోలేదు. వంటింట్లో గడప మీద తల పెట్టుకు పడుకొని పాత రోజులు తలచుకుని కుములుతూ ఉంటుంది.

ముసలమ్మ పూర్తిగా మంచం ఎక్కింది. ఆవిడికి ఒక రకంగా మతిస్థిమితం తప్పింది. "నాయనా సూర్యం! ఇలా రా రా!" అంటూ చనిపోయిన కొడుకుని మధ్య రాత్రి పిలుస్తూ ఉంటుంది. ఆవిడికి మామిడిపళ్ళంటే ప్రీతి. "వీళ్ళంతా నన్ను మరిచి పోయారురా! ఒక్క మామిడి పండేనా ఇచ్చారేమో చూడు! నువ్వైనా తెచ్చి పెట్టారా సూర్యం" అని మామిడిపళ్ళ కోసం కొడుకుని వెతుక్కుంటూ ఉంటుంది.

ఇంట్లో పిల్లలంతా స్తబ్దులుగా తయారయ్యారు. ఎవరి పనులు వాళ్ళు చేసుకోవడం, లేదా ఏదైనా పుస్తకం పట్టుకు కూర్చోవడం. నలుగురూ కూర్చుని మాట్లాడుకోవడం, నవ్వుకోవడం మరిచిపోయారు వాళ్ళు. శంకరం మాత్రం ఉదయం భోజనం చేసి బయటికి వెళ్ళి రాత్రి చీకటి పడ్డాక ఇల్లు చేరతాడు. ఎక్కడ తిరుగుతాడో ఎవరికీ తెలియదు.

జూన్ మొదటి తారీఖు. ఉదయమనగా బయటికి వెళ్ళిన శంకరం రాత్రి పదకొండు గంటలైనా ఇంటికి తిరిగి రాలేదు. శాంతమ్మ కంగారు పడింది. భానుమతి వెళ్ళి నిద్ర పోతున్న చారుమతిని లేపి, "శంకరం ఇంటికి రాలేదే!" అంది.

చారుమతి విసుక్కుంది. "అబ్బాయిగారు ఎక్కడ తిరుగుతున్నట్టు? ఆడవాళ్ళు ఒంటరిగా ఇంట్లో ఉన్నారనే ధ్యాసేనా లేదు" అంటూ బయటికి వచ్చింది. వీధులలో మంచాలు వేసుకుని చుట్టుపక్కల ఇళ్ళ వాళ్ళంతా నిద్ర పోతున్నారు.

'ఎవరి, ఏమని అడగను?' అనుకుని కాస్సేపు బయట నుంచుని లోపలికి వచ్చింది.

తల్లి పిలిచింది. "చారూ! శంకరం ఎక్కడికి వెళ్ళాడమ్మా? ఇంటికి ఇంకా రాలేదేం?"

"ఎక్కడికి వెళతాడో నాకు చెప్పి వెళతాడా రోజూ? నేను మాత్రం ఎక్కడికి వెళ్ళి వెతకను?"

"ఎలాగే మరి?"

"ఎలాగేమిటి? అమ్మాయి కాదు, చిన్నవాడు కాదు. మగవాడు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా తిరిగి రాగలడు. నువ్వు పడుకో అమ్మా. ఎవరో స్నేహితులింట్లో ఉండి పోయి ఉంటాడు. పొద్దున్నే వచ్చేస్తాడు" అంటూ చారుమతి వెళ్ళి పడుకుంది.

పడుకుందన్న మాటే కాని నిద్ర పట్టలేదు. రాత్రి శాంతమ్మ, భానుమతి, చారుమతి జాగారం చేశారు.

తెల్లవారుతూ ఉండగానే భగవతిని రెండిళ్ళవతల ఉన్న ఇంటికి పంపింది శాంతమ్మ. వారి అబ్బాయి కూడా కాలేజీలో చదువుతున్నాడు.

"అతనికి అన్న గురించి తెలియదటమ్మా. నిన్న అసలు అన్నని చూడలేదట. నిన్న మధ్యాహ్నం పేపర్లో బి.ఏ. పరీక్షా ఫలితాలు వచ్చాయిట. అన్న నెంబరు ఇస్తే అతన పేపర్లో చూస్తాడట" అంటూ భగవతి వచ్చి కబురు చెప్పింది.

చారుమతి శంకరం నంబరు ఇచ్చి, భగవతి కోసం చూస్తూ ఆత్రుతగా వీధిలోనే నుంచుంది.

"తెలుగు ఒక్కటే పాసయ్యడట. ఇంగ్లీషు, గ్రూపు తప్పాడుట" అంది భగవతి వచ్చి,

చారుమతి అక్కడే కుప్ప కూలి పోయింది. ఏదో శంకరం పాసవుతాడు, సంపాదిస్తాడు. తమ దైన్యావస్థ తప్పుతుంది అనుకుంది. ఇప్పుడు అన్నీ తారుమారయ్యాయి. మళ్ళీ పరీక్ష, పరీక్ష ఫీజు, ఆరు నెలలు ఎదురు చూడడం!

నీరసంగా ఇంట్లోకి వచ్చంది. ఇంట్లో అందరి ముఖాలలోనూ నిరాశ తొంగి చూస్తుంది.

"వెధవ పరీక్ష పోతే పోయింది. పిల్లాడు ఏమై పోయాడో? ముందు బాబు ఇంటికి వస్తే చాలు." కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకుంటూ కూర్చుంది శాంతమ్మ.

పది గంటలు అవుతూ ఉంటే, ముఖం నేల వేసుకు వచ్చాడు శంకరం. రాత్రి అంతా నిద్ర లేదేమో, ముఖం అంతా పీక్కు పోయింది.

"ఎక్కడ తిరుగుతున్నావ్? అసలే నాన్న పోయిన బెంగతో మేం కుళ్ళుతూ ఉంటే, నువ్వు ఇంటికి రాకుండా మమ్మల్ని ఇంకొంచం చంపు. రాత్రి ఎవ్వరికీ నిద్ర లేదు నీ వల్ల. బెంగ పెట్టుకు పోయాం ఏమై పోయావో అని." చారుమతి శంకరాన్ని చూస్తూనే గట్టిగా మాట్లాడింది. పరీక్ష తప్పిన కోపం కూడా ఉంది ఆ కంఠంలో.

శంకరం ఏమీ మాట్లాడకుండా పెరట్లోకి వెళ్లి పోయాడు. భానుమతి చెల్లెలికి దగ్గిరగా వచ్చి, "చారూ! నువ్వు శంకరాన్ని ఇంకా ఏమీ అనకు. వాడు అసలే పరీక్ష పోయి సిగ్గు పడుతున్నాడు. నువ్వింకా ఏదేనా అంటే బాధ పడతాడు. నాన్న పోయిన బెంగతో పరీక్షకి చదవలేక పోయాడు. ఈ మారు పాసై పోతాడులే" అంది.

చారుమతి ఇంకేం మాట్లాడలేదు.

"బాబూ! ఎక్కడికి వెళ్లావురా? రాత్రంతా ఎక్కడున్నావ్? పరీక్ష పోతే పోయింది. మళ్ళీ కట్టుకోవచ్చు. నువ్వు బాధ పడకు బాబూ" అంటూ గద్గద స్వరంతో తల్లి శంకరాన్ని అనునయించడం వినిపించింది లోపలినించి.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments